

## Poštna zveza z domovino.

**AMERIŠKA VLADA JE DOVOLILA OMEJEN PISEMSKI PROMET Z DRŽAVAMI CENTRALNIH ZAVEZNIKOV. — POSREDOVALNICA JE GLAVNI URAD MEDNARODNE DRUŽBE RDEČEGA KRIŽA V ŽENEVI. — DOVOLJENA SO LE KRATKA POROČILA PRIVATNEGA ZNAČAJA.**

Kot mo že pred kratkim poročali, se je končno vendar ustanovilo pisemsko zvezo med osebami stanujočimi v Združenih državah ter osebami v deželah centralnih zaveznikov.

Kakor poročamo, ne bo omejen ta pisemski promet edino le na vojne jetnike, temveč tudi na civiliste.

To se pravi, da bodo odselej naprej lahko pisali naši rojaki, ne le sorodnikom in znancem, ki se nahajajo v vojnem jetništvu ali pri vojaki, temveč tudi svojim domačim ljudem, to je očetom, materam, sestram, bratom in prijateljem.

Ta zveza je seveda omejena; pisma morajo biti popolnoma privatnega značaja.

S tem se hoče reči, da se mora v pismu pisati o svojih lastnih zadevah, o razmerah v družini, o smrtnih slučajih, o delu, zaslužku in drugih privatnih stvareh.

Nikakor pa se ne sme v pismu omenjati vojnih priprav Amerike ali navajati imena rojakov, ki so bili vpoklicani v vojaško službo Zdr. držav.

To je že samoposebi vojaška tajnost, in takega pisma bi doma gotovo ne dobili v roke.

Nadalje se ne sme v pismih govoriti o razmerah v industriji, o štrajkih in sploh o stvareh, s katerimi bi se pojasnjevalo splošne razmere v tukajšnji deželi.

Kot smo že zgoraj rekli, se lahko piše, da človek ali dotičnik dela in koliko zasluži, ne sme se pa pisati domov, kje je zaposlen in kake razmere vladajo v kraju, kjer dela.

V tem oziru se morajo rojaki, ki hočejo pisati svojim dragim in staro domovino, zelo premisliti ter pretehtati vsako besedo, ki jo napišejo.

V Washingtonu je bilo v soboto, 8. septembra izdano sledeče uradno poročilo:

— Ameriški Rdeči Križ je izdelal na zahtevo državnega departmanta načrte o zvezah z osebami, ki se nahajajo v ozemlju centralnih zaveznikov.

Sklonilo se je, da bo posredovalnica glavna agentura mednarodnega Rdečega Križa v Ženevi v Švici, potem kakor se bo lahko stopilo v zvezo z domačimi in sicer le glede privatnih stvari.

Vlada Združenih držav je sklenila, da odpomore tej bedi in temu velikemu duševnemu pritisku, ki teži srce vsakogar, ki ne ve, kako je v starem kraju in kaj se je zgodilo z njegovimi sorodniki in znanci.

Določbe glede pism so naslednje:

Vsak, kdor hoče poizvedeti o svojih sorodnikih, prijateljih in znancih, mora poslati svoje pismo na "Bureau of Communication" v Washington, D. C.

Pisem ne sme napisati, zalepiti ter vreči v poštne nabiralnik z naslovom kakega prijatelja ali sorodnika v staro domovino.

Pismo je treba spraviti v kovertu z naslovom onega, kateremu je pismo namenjeno. To prvo kovertu z naslovom je treba spraviti v drugo, na katero se napiše naslov: Bureau of Communication, Washington, D. C.

To je edina pot, po kateri more dospeti kako pismo privatnega značaja v staro domovino.

Pisma morajo biti pisana v angleškem, francoskem, italijanskem, ruskem, poljskem, ogrskem, nemškem, turškem ali grškem jeziku.

Vsa pisma, ki so pisana v drugih jezikih, kot so imenovani, ne bodo sprejeta, kajti s tem bi bilo pri dotičnem uradu v Washingtonu preveliko dela s prevajanjem.

S tem bi bilo tudi zavečeno odposiljanje pism.

Kot že rečeno, smejo vsebovati pisma le osebne zadeve in sicer se sme na eno in isto osebo pisati vsakih šest tednov samo ENKRAT.

(Kakor smo rekli, je določeno, da se sme pisati ta pisma v gotovih jezikih, med katerimi pa ni slovenskega.)

Rojaki, ki znajo pisati angleško ali nemško, naj sporoče svoja pisma naravnost v Washington.

Oni rojaki pa, — in teh je velika večina, — ki se ne znajo v pismu posluževati drugega kot slovenskega jezika, naj se obrnejo na naše uredništvo.

Mi bomo odposlali pisma v primernem stanju in s prevodom v angleški jezik naprej, kajti vemo dobro, da je treba predvsem angleško pisanih pism, da so čimprej odposlana. Op. ured.)

Mir v dveh mesecih?  
Stockholm, Švedska, 9. sept. — Najbolje informirani Nemci z vso resnostjo prerokujejo, da bo vojna to leto končana. V tem smislu se je tudi izrazil nemški general Ludendorff proti nekemu bolgarskemu žurnalistu.  
"Čisto gotovo bomo zmagali" v mesecih.

## Papež se boji Rusije.

V pogovoru s nekim zavezniškim diplomatom, je papež pokazal, da ne zaupa Rusiji. — Carigrad.

London, Anglija, 9. septembra. Nek zavezniški diplomat, rimokatolik, ki že dolgo časa živi v Rimu, je bil pri papežu v avdienci in je o tem objavil članek v "Daily News".

"Pred vsem se mora zatrditi, da papeževe note ni narekovala Avstrija, kakor pa se splošno domneva. Mislim, da se mora papeževa nota in vse njegovo nepristransko delovanje pripisati trem na grbom, ki bodo tudi pripomogli da se bo razumevala papeževa miselnost v njegovi noti.

Papež ni niti najmanj germanofil. Celo nasprotno. Toda strah in nesrečni značaj te vojne je povzročil, da je prezel kruti na čin, s katerim je Nemčija pričela to vojno. Popolnoma pa je pod utisom neznanja v Rusijo.

Njegovi nagibi so bili:

1. Zelja, da si pridobi sedež pri mirovnih pogajanjih, kjer bodo velesile odločevale o stalnih silah.

2. Bojazn, da bi bili užaljeni rimokatoliki, ker bi privolili v moderne nemške šole v Monakovem in

3. Bojazn, da bi se zrušila velika in najmočnejša katoliška država Avstro-Ogrska.

Papež me je sprejel zelo dostojanstveno. Kakor običajno, sem se mu trikrat poklonil: pri tem pa sem bil precej nervozen. Lažje pa mi je postalo, ko sem se naenkrat na papežovo vabilo znašel na položnem stolu, kjer navadno sede božjepotniki, principi in princese.

Papež je prekinil molk, kakor zahteva etiketa. Govoril je francosko; pozneje pa sva oba polagoma prešla v laščino.

"Dobrodošel, moj sin!" je prišel papež.

"Sveti oče", sem prišel, "prihajam k Vam kot član plemena, ki nima, kakor ljudje, ne templja, ne dežele. Naše plemo je razkropljeno po štirih koncih sveta in naša dežela leži pod železno peto vpadnika. Vse te nesreče so povzročile —"

"Kdo, moj sin?"

"Nasledniki Lutra in pripadniki Mohameda."

Papež je z veliko nezadovoljnostjo zamahnil z roko in rekel:

"Luter, da, toda ti Rusi?"

"Rusi?" sem rekel.

"Rusi so odločni, da dobijo Carigrad."

"Toda rusko zavetje Carigrada ne bo absolutno. Druge zavezniške države bodo imele v mestu posebni vpliv."

"Slabo ste poučeni", je odgovoril papež. "Vem, da so zavezniški obljubili Carigrad Rusiji."

"Pa če so tudi, sveti oče, rusko zavetje Carigrada bi pomenilo konec turške umore v Evropi."

"Bene, bene; kaj pa ententa pravzaprav hoče? Kaj je njen namen? Noben človek ne ve, kaj hoče in nikdar še ni pokazala želja, da bi konkretno navedla pogoje."

"Načrt je pripravljen. Pred vsem razoroženje in uničenje pruskega militarizma."

"Toda drugi se morajo tudi razorožiti."

"Gotovo, sveti oče, toda Prusi morajo prvi to storiti. Mora biti trdno jamstvo proti ofenzivi, kakor je pruski militarizem."

"In potem?" pravi papež.

"Obnovitev Alzacije in Lotaringa."

## Pošiljateljem denarja.

Kakor že znano, ne sprejemamo več denarja za izplačila v Avstriji, Ogrski in Nemčiji.

Lahko pa vedno še izposlujemo izplačila vojnim ujetnikom in drugim v Rusiji, Italiji in Franciji, kakor tudi onim ljudem na Primorskem, kateri bivajo v krajih, ki so zasedeni po laški armadi.

Kadar pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pisno vojnega ujetnika, ker nam s tem pomagata sestaviti pravilni naslov.

TRDEKA FRANK BANK

## Boji za Gabriel.

London, Anglija, 9. septembra. General Cadorna zbira vso moč svoje težke in lahke artilerije proti avstrijskim postojankam na Gabrielu in v okolici, toda Avstrije se ni mogel pregnati. Na ostali fronti, posebno pa še na Banjšici je megla tako gosta, da se morajo rabiti tudi podnevi žarkometi, da se vdri artilerijski ogenj. Infanterijski boji obstoje samo v naglih napadih in bojih med stražami.

Petkovo poročilo z Dunaja pravi, da se vrše zelo ljuti boji za Gabriel in da so Lahi desetkrat zastoj poskusili vreči Avstrije s severnega in zapadnega pobočja gore Cadorna tudi poskušajo zmagati s svojimi poročili nove avstrijske pridobitve na Krasu. Od kar so se pričeli avstrijski napadi, je bilo ujetih 500 laških častnikov in 18 tisoč mož. Rim pa poroča 30.600 jetnikov vseh vrst.

Poročila iz Vidma pravijo, da so veliki nalivi izpremenili mirne potoke v hudournike. Reke so prestopile bregove in so preplavile polja, ki iztečejo kot velika jezera. Navzlic temu pa Lahi neprestano vznemirjajo Avstrije ter jih poskušajo ovinčiti pri utrjevanju njihovih postojank. Po ujetnikih se more sklepati, da so Avstriji dobili ojačenja z nemške in ruske fronte v Galiciji. Nekateri avstrijski topničarji, katere so Lahi ujeli, so povedali, da so jih pred kratkim prepeljali na laško bojišče s francoske fronte.

Dokler se vreme ne izboljša, se ne more pričakovati, da bi se pričele kake večje operacije na Banjšici, ali pa na Krasu. Predno more Cadorna zopet pričeti ofenzivo v večjem obsegu, mora pasti Gabriel, a utrdba stoji kot jez za laško povodenj ter veže avstrijske postojanke med Tolminom in morjem. Morebiti se bo Lahom posrečilo zavzeti to močno goro, toda imeli bodo velikanske izgube. — Predno pa bo Lahom mogoče zavzeti Gabriel, bodo Avstrije močno utrdili drugo obrambno črto.

## Učolni koristni za Anglijo.

London, Anglija, 9. septembra. Angleški živilični nadzornik baron Rhonda, je v nekem pogovoru rekel o podmorskih čolnih sledeč:

"V enem oziru je vojevanje s podmorskimi čolni za nas blago dejno. Pomagajo nam mnogo k obdelovanju zemlje in v enem letu bo Angleška v resnici neodvisna od uvoza, kar se tiče poglavitnih pridelkov."

"To se razume. In potem?"

"Nastopiti mora nova Poljska. Avstrija, kakoršno poznamo, mora izginiti. Novi narodi morajo vstati iz razvalin. Avstrijski Nemci bodo združeni z nemško državo, ki bo do ojačili primerno liberalni protipruski element proti Prusiji. Tudi Belgija mora biti izpraznjena in odškodovana."

V nadaljnjem pogovoru je rekel papež:

"Rusija ni nikdar ščila katoliških interesov. Poglejte, kako je ravnala s katoliškimi duhovniki v Ivovski škofiji in slučaj nadškofa Szapitki. Bilo je škandalozno."

"Nemci so vstrelili mnogo duhovnov v Belgiji."

"Gotovo, gotovo. Vojna povzroči povsodi strahoto."

"In Armenija. Koliko škofov in duhovnov je bilo mučenih in umorjenih?" Papež je na to nejevoljno prekinil avdienco, in jaz sem zapustil papežovo knjižnico.

## Iz kongresa.

Vojni stroški pred kongresom. — Krediti v znesku petih milijard. — Bolniške postelje.

Washington, D. C., 9. sept. — V kongresu bodo začeli razpravljati o dopolnitvi kreditni predlogi v znesku petih milijard dolarjev. Proračunski odsek je izdelal poročilo, ki ima nad 1000 strani.

To se je zgodilo zastranega, ker nekateri člani kongresa se zdaj ne poznajo resnih potreb in dolžnosti Amerike. Kdor bo prečel omenjeno poročilo, bo zadobil o sedanjem položaju povsem drugačno sliko kot jo je imel doslej. Za signalne službe zahtevajo še nadaljne tri milijone dolarjev tako, da bo za to stvar določenih nad sedem milijonov dolarjev. S to svoto bodo nakupili za ameriško ekspedicijsko v Franciji motorje, telefone in brzojave ter vse k temu spadajoče potrebščine.

Nadalje zahtevajo:

23.000.000 za maske proti plinu in z desinfekcije strelnih jarkov;

13 milijonov za zdravila in obveze;

6 milijonov za motorne ambulance;

650.000 dolarjev za bolniške postelje.

Generalni kvartirni mojster Sherpe zahteva 450 milijonov dolarjev za transportne stroške.

## Francosko bojišče.

London, Anglija, 9. septembra. Zgodaj danes jutraj so naše čete ki drže črto vzdolžno od Villeret jugovzhodno od Hargieourt, naskočile in vdrl v nemške zakope na fronti več sto jardov. Vjeli so večje število Nemcev.

Tudi v bližini Gavrelle in vzhodno od Vermelles so Angleži zavzeli nekaj nemških zakopov.

Nemška artilerija je ponoči obstreljevala angleške postojanke okoli Westhoek. — V bojih okoli Ypresa so Angleži ujeli 13 Nemcev.

Pariz, Francija, 9. septembra. — Ponoči so Francozi vpriporili več napadov na nemške zakope. Posebno pogosti napadi so bili pri La Roeyere, vzhodno od Rheimsa in pri Maisons de Champagne. Francozi so zajeli mnogo vojnega plena.

Na desnem bregu Mozele so Nemci napadli postojanke, katere so Francozi zavzeli dan poprej. Nemci so bili povsod odbiti.

8. septembra so Francozi ujeli 800 Nemcev. Poizvedovalni oddelki so pri Bois des Fosses našli približno tisoč mrtvih Nemcev tik pred francosko črto.

Na levem bregu Mozele so se nadaljevali na obeh straneh artilerijski boji; infanterija ni posegla v boj.

Nočno poročilo:

Danes jutraj so Nemci po hudem artilerijskem obstreljevanju naskočili na desnem bregu Mozele na fronti treh kilometrov od dveh strani hrib št. 304. Nemci so bili po hudih bojih odbiti.

## KOLEDAR

za leto 1918.

Rojakom naznanjamo, da bo v najkrajšem času izšel naš Slovensko-Amerikanski Koledar za prihodnje leto 1918. Glede poučnega in zanimivega čtiva in krasnih slik bo letošnja izdaja presegala vse dosedanje.

Cena je samo 35 centov.

Da ga boste pravočasno dobili, ga naročite že sedaj. Najboljši dokaz, kako veliko je povprašanje po našem Koledarju, je to, da smo morali že dve leti izdati po dve izdaji. Ker bomo letos izdali le omejeno število Koledarja, se na poznejše naročbe ne bomo mogli veliko ozirati.

Naročajte ga pri:

Slovenian Publishing Co., 22 Cortlandt St., New York City.

## Švedska v službi Nemčije.

**SILJAL NEMŠKA POROČILA V IMENU SVOJE VLADE. — LANSING IMA O TEM DOKAZE. ŠVEDSKA JE IGRALA ZELO SRAMOTNO ULOGO. — ŠVEDSKI POSLANIK V BUENOS AIRES JE PO-**

Washington, D. C., 9. septembra. — Državni tajnik Lansing je danes objavil sledeče:

— Državni departament je v posesti nekaterih brzojavk, katere je grof Luxburg, nemški poslanik v Buenos Aires poslal nemškemu zunanjemu uradu v Berlinu in ki so bili, kot moram z obžalovanjem reči, po švedskem posaništvu v Buenos Aires kot lastna poročila naslovljena zunanjemu uradu v Stockholmu. — Poročila se glase:

19. maja 1917, št. 32. — Tukajšnja vlada je avstrijske in nemške ladje, na katerih se je dosedaj nahajala straža, zopet izročila. Zaradi poravnave v Monte (Protegido) slučaj se je v javnosti izvršil velik preobrat. Vlada bo v prihodnje pošiljala argetinske ladje samo do Las Palmas in ne dalje. Prosim, da se malima parnikoma "Oran" in "Guazo", 31. januar (pomeni: odplul 31. jun.), 300 ton ki se zdaj bližata Bordeaux, z namenom, da premenita zastavo, prizanese, drugače pa se naj potopita brez sledu. — Luxburg.

3. julija 1917, št. 59. — Iz zanesljivega vira izvem, da je nadomestni zunanji minister, ki je notoričen osel in anglofil, izjavil v neki tajni seji senata, da bo Argentina od Nemčije zahtevala obljubo, da ne bo potapljala argetinskih ladij. Ako se zahtevi ne bo ugodilo, se bodo prekinile diplomatske zveze. Priporočam zavrnitev teh zahtev in ako je potrebno, naj se prosi za špansko posredovanje. — Luxburg.

9. julija 1917, št. 64. — Ne da bi izdali kak nagib popuščanja, zavlačite odgovor na argetinsko noto do sprejema novih poročil. Izprememba v ministrstvu je mogoča. Kar zadene argetinske parnike, priporočam, da se jih prisili, da se vrnejo, ali pa potope, ne da bi ostala za njimi kaka sled, ali pa se jih naj spusti skozi. Vse so majhne. Luxburg.

Kakor ima državni departmen dokaze, je nemški poslanik poslal tri brzojavke skozi švedsko poslaništvo v Buenos Aires.

Lansing ni hotel povedati, od kod ima te brzojavke. Med nevtralnimi diplomati je nastala zaradi tega odkritja velika senzacija.

Washingtonski švedski poslanik je izjavil, da švedski poslanik v Argentini, baron Loewen najbrže ni vedel o pošiljavi teh brzojavk; rekel je tudi, da ni noben Šved tako trdosrčen, da bi bil kriv potapljanja parnikov brez sledu.

Nevtralni diplomati so mnenja, da je delovanje švedskega zunanjega ministristva, ki je pošiljalo nemška poročila v Berlin, povod za vojno.

Švedski narod nima drugega pota, kot da odstrani osebe, ki so to zakrivilo, ali pa se javno postavi na stran sovražnikov Združenih držav in njihovih zaveznikov. — Srednje poti ni.

Med tem pa prihajajo poročila, da se uradniki v švedskem zunanjem ministristvu delajo, kot ne bi vedeli o teh brzojavkah ter poskušajo pokazati svetu Lansingovo obljubo kot neavtentično. Dvomljivo pa je švedsko postopanje, ker ni nikakega oficijelnega dementi.

Z napetostjo se pričakuje v diplomatskih krogih izjava švedske vlade. Morebiti bo priznala svoje delovanje in se bo proglasila za zaveznico Nemčije, kar edino more storiti.

Ker brzojavke dajejo navodila za potapljanje ladij, je Švedska zapustila svojo nevtralnost in se javno postavila na stran Nemčije.

Angleška in Francoska sta podvzeli že potrebne korake, da se Švedski zabrani uporaba diplomatskega kabla. Tudi, ako bi Združene države dovolile, da gredo švedska šifrirana poročila iz Amerike, francoske in angleške oblasti ne bodo dovoljevale, da bi prišla na naslovljeno mesto.

Ker se je Švedska navzlic večkratnemu zanikanju sedaj javno pokazala kot zaveznica Nemčije, bodo Združene države iz tega izvajale posledice in bodo v prvi vrsti omejile uvoz žita iz Zdr. držav na Švedsko.

Nevtralni diplomati zatrjujejo, da bo argentinska vlada izročila nemškemu in švedskemu poslaniku potne listine ter ju bo pozvala, da zapustita deželo.

## Boji v Afriki.

London, Anglija, 9. septembra. Vrhovni poveljnik angleških čet v Afriki brzojavlja 8. septembra, da so Angleži premagali Nemce in so zavzeli vse nemške postojanke pri Mpandas, 53 milj južno od Mahenge. Angleži sedaj sovražnika sledijo.

Delzijske čete so prekoračile reko Ulanga ter se s severa bližajo Mahenge.

Nemške čete, ki so bile pograne iz Tumburu, se pomikajo proti Lwale. Poroča se, da ni nobenega Nemca več v portugalskem ozemlju južno od reke Rovuma.





